

IPCC: Uitstoot moet onmiddellijk omlaag om opwarming te beperken tot 1,5 °C

Klimaat Huidig klimaatbeleid schiet tekort om onder anderhalve graad opwarming te blijven, constateert het VN-klimaatpanel in een nieuw rapport.

Marcel aan de Brugh 4 april 2022 Leestijd 3 minuten

Een kolencentrale in bedrijf op 22 maart in Boxberg, Duitsland.

Foto Matthias Rietschel/Reuters

De mens moet z'n uitstoot van broeikasgassen onmiddellijk en vergaand beperken, wil hij de opwarming van de aarde nog kunnen beperken tot 1,5 graad Celsius. Maar tot nog toe neemt die uitstoot alleen maar verder toe. Het huidige beleid om de uitstoot terug te dringen is volstrekt onvoldoende. Op basis daarvan zal de opwarming aan het eind van de eeuw ruim 3°C bedragen.

Dat berekent het klimaatpanel IPCC in een maandag verschenen rapport over het aanpakken van klimaatverandering. Het is het derde rapport dat het IPCC in een nieuwe reeks heeft uitgebracht. Afgelopen augustus [verscheen](#) het eerste rapport, over de stand van zaken van de klimaatwetenschap. Het tweede rapport, uit februari, [ging](#) over aanpassingen aan het veranderende klimaat. Het nu gepubliceerde rapport is het meest gevoelige, want het maakt duidelijk wat beleidsmakers moeten doen.

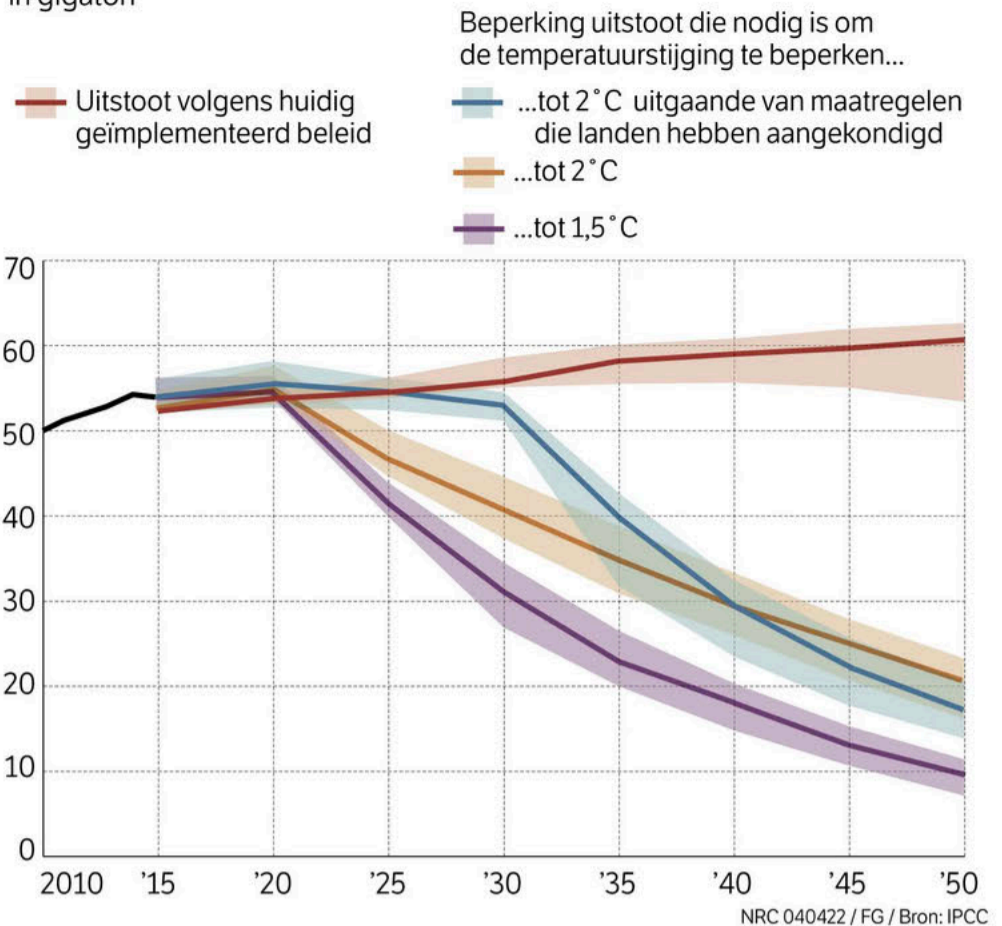
In 2015 is in het Parijse Klimaatakkoord vastgelegd om de opwarming te beperken tot ver onder de 2°C, en liefst tot 1,5°C. Inmiddels is de aarde met gemiddeld 1,1°C opgewarmd, en nu al nemen op veel plekken op de wereld de extreme gebeurtenissen (hittegolven, droogtes, hoosbuien, overstromingen) toe. Komt de opwarming boven de 2°C uit, dan zal de zeespiegel wereldwijd de komende eeuwen waarschijnlijk met vele meters stijgen.

Stoppen met kolen, olie en gas

Om onder de 1,5°C opwarming te blijven zal de mens, veel sneller dan nu gebeurt, moeten stoppen met het verbranden van kolen, olie en gas. Het energiesysteem zal vergaand moeten elektrificeren, waarbij de elektriciteit van duurzame bronnen (wind, zon, water) afkomstig is. De inrichting van steden zal ingrijpend moeten veranderen, met meer ruimte voor wandelen en fietsen, meer groen en waterpartijen, met klimaatneutrale woningen, en herbruikbare materialen.

Het nu gepubliceerde rapport bevat veel cijfers, rekensommen en scenario's. De uitstoot van broeikasgassen was in 2019 toegenomen tot 59 Gigaton (Gt) CO₂-equivalenten per jaar. Dat is ruim de helft meer dan in 1990. Wetenschappers hebben berekend hoeveel extra CO₂ de mens nog mag uitstoten, het zogeheten koolstofbudget, voordat de opwarming 1,5°C heeft bereikt. Dat is 500 Gt. Op basis van de huidige uitstoot is dat binnen 8,5 jaar bereikt. Volgens het rapport zal alleen al de bestaande infrastructuur voor fossiele brandstoffen van 2018 tot het geraamde einde van zijn levensduur 660 Gt CO₂ uitstoten. Met alle plannen die er bestaan voor nieuwe elektriciteitscentrales die draaien op fossiele brandstoffen, komt daar nog eens 850 Gt CO₂ bij.

Projectie wereldwijde uitstoot van broeikasgassen, in gigaton

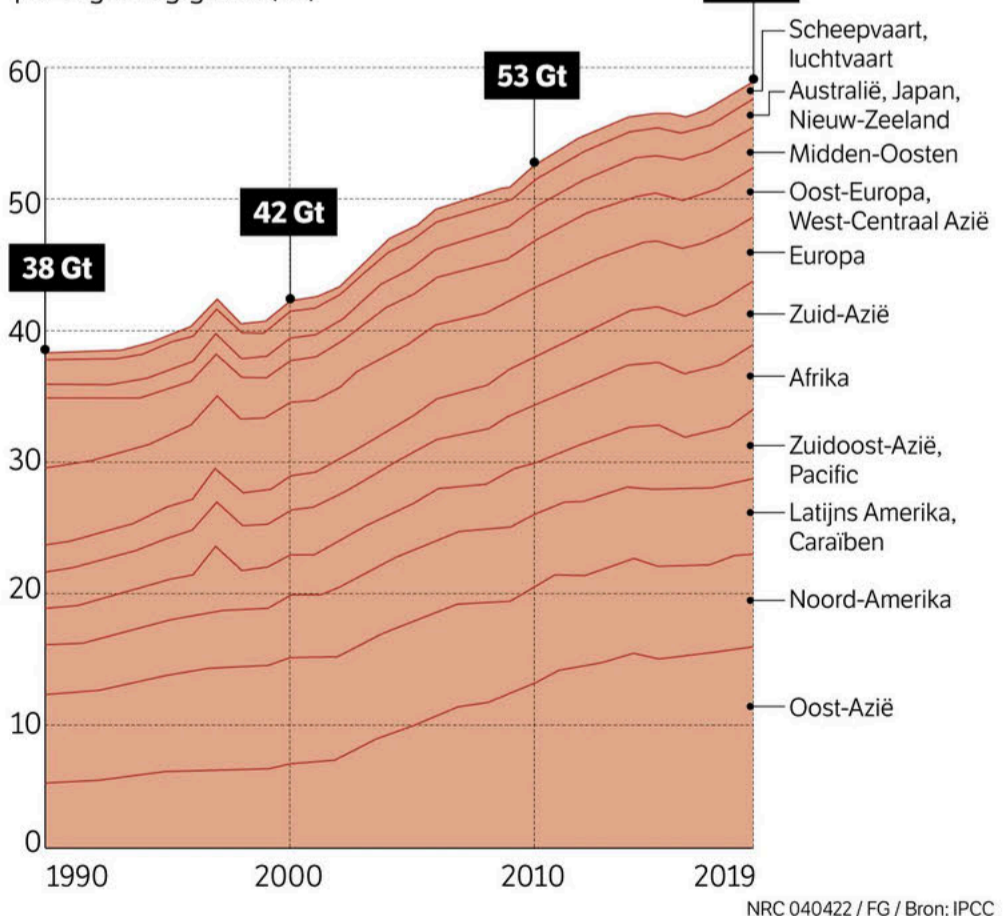
Van de 1.202 toekomstscenario's die in de wetenschappelijke literatuur zijn beschreven, en die voor dit rapport zijn bestudeerd, zijn er 100 waarbij de opwarming onder de 1,5°C blijft. Om dat te bereiken zal de uitstoot van CO₂ halverwege deze eeuw moeten zijn teruggebracht naar 0, en de rest van de broeikasgassen zal in de tweede helft van deze eeuw op 0 uit moeten komen. Omgerekend betekent het dat de uitstoot tot 2030 met minstens een derde moet zijn teruggebracht, om de enorme opgave in de daarop volgende twintig jaar realiseerbaar te houden.

Het kan ook dat de opwarming tijdelijk over de 1,5°C gaat, maar gaandeweg deze eeuw toch weer wordt teruggedrongen tot onder die grens. Dat kan door bijvoorbeeld grootschalige herbebossing (bomen halen CO₂ uit de lucht), of door technologieën die selectief CO₂ uit de lucht slurpen.

Lichtpuntjes

Het rapport bevat ook lichtpuntjes. De prijzen van wind- en zonne-energie, en van batterijen voor elektrische auto's, zijn sterk gedaald. Een toenemend aantal landen maakt wetten en beleidsregels om de uitstoot van broeikasgassen te beperken - anders zou die uitstoot nog eens 6 Gt meer bedragen. Er zijn tenminste 18 landen die al meer dan tien jaar een daling van hun uitstoot laten zien. Dat zijn voornamelijk Europese landen, en de Verenigde Staten. Kanttekening is wel dat ze een deel van hun productie hebben uitbesteed aan andere landen, zoals China.

Mondiale uitstoot broeikasgassen, per regio in gigaton (Gt)

Tegelijkertijd gaat er nog meer publiek en privaat geld naar fossiele brandstoffen dan naar het tegengaan van klimaatverandering, en naar aanpassing aan de al opgewarmde aarde. En de beloofde 100 miljard dollar die ontwikkelde landen jaarlijks zouden overmaken naar ontwikkelende landen, zoals afgesproken in het Parijs-akkoord, is nog niet bereikt.

Bekijk ook deze fotoserie:

De gevolgen van fossiele brandstoffen op het klimaat